

Лєдок В.П.

старший викладач,

Черкаський навчально-науковий інститут банківської справи

Кандиба П.О.

старший викладач;

Матусевич А.М.

старший викладач,

Черкаський державний технологічний університет

ІГРОВИЙ МЕТОД, РУХЛИВІ ІГРИ ТА ЕСТАФЕТИ У ВНЗ

У зв'язку з переходом до європейської кредитно-модульної системи освіти у вищих навчальних закладах скорочується кількість годин із фізичного виховання: дві третини навантаження тепер припадає на самостійні та факультативні заняття. Ця ситуація реорганізації системи освіти та адаптації до умов майбутньої виробничої діяльності вказує на необхідність формування мотивації до самостійного фізичного самовдосконалення студентів і підтримки організму у належній формі, що сприяє виконанню професійної діяльності на значно вищому рівні

Одним із пріоритетних напрямів освітнього процесу вищих навчальних закладів України залишається фізичне виховання дітей. Проблема ігрової діяльності посідає особливе місце в спорті, так як будь-яка фізична вправа є важливою у спортивній діяльності дітей.

Рухливі ігри та фізичні вправи не тільки покращують здоров'я та розвивають організм дитини, але також є засобом для виховання характеру, впливають на поведінку дітей. Під час гри дитина вчиться підкорювати свої інтереси інтересам колективу, спільними зусиллями отримувати поставлені цілі.

Велике значення мають і складні рухові реакції. Основні з них – реакції на рухові об'єкти та реакції вибору. У реакціях на рухові об'єкти основну частину часу займає фіксування рухового предмету очима. Реакція вибору – це знаходження з кількох можливих варіантів найкращого способу дії чи відповіді на сигнал. Вчені довели, що під час рухливих ігор дитина краще зростає. Серце дитини потребує постійного навантаження. Також рухливі ігри дуже сильно діють на травневий апарат [1, с. 6].

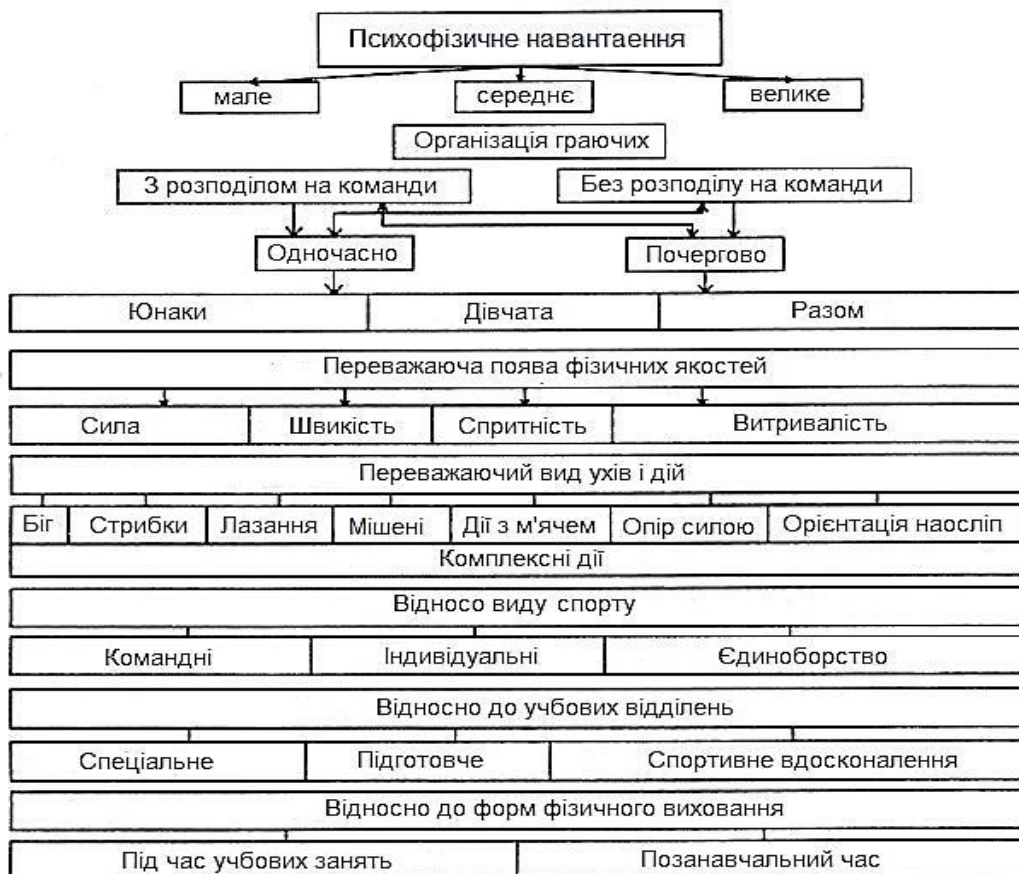
Нині існує багато справедливих зауважень щодо низького рівня фізичної підготовки випускників вищих навчальних закладів країни. Причинами такого становища є і незначна кількість годин, відведених на фізичне виховання, і недостатнє матеріально-технічне забезпечення, і слабе фінансування, і ряд інших факторів.

Зростаючі вимоги до підготовки молодих спеціалістів ставлять перед викладачами кафедр завдання щодо підвищення ефективності фізичного виховання як молоді, що займається фізкультурою та спортом, так і для спортивно інертних індивідуумів. Саме тому необхідно вдосконалювати методи викладання, шукати нові форми та засоби, що зацікавлять і забезпечать самовдосконалення з підвищення фізичної підготовки студентів, як до спортивної діяльності, так і до високоякісної праці.

Рухливі ігри та естафети являються одним із ефективних засобів та методів підвищення ефективності навчального процесу з фізичного виховання, а також проявлення стійкого інтересу до регулярних занять фізичною культурою та спортом у студентів [1, с. 15].

У практиці фізичного виховання ігровий метод застосовується при вирішенні задач загальної фізичної підготовки, а також має місце допоміжного значення у спортивному тренуванні. Ігровий метод характеризується багато чисельними способами досягнення мети, а також комплексним характером діяльності, так як основою його являються рухливі дії: стрибки, біг, перенесення важких речей, долаття перешкод, кидання предметів, і все це в обстановці, яка постійно змінюється, із високим емоційним фактором змагального характеру.

Таблиця 1

Джерело: [5, с. 75]

Щодо практичного застосування рухливих ігор, у структурі заняття із фізичного виховання студентів, важливо систематизувати ігри в основному за організаційними і педагогічними ознаками, виходячи із завдань поставлених перед заняттям. Важливим моментом систематизації рухливих ігор є визначення переваги проявлення видів руху: біг, стрибки, метання, дії з м'ячем, опір силою, орієнтування із закритими очима, комбіновані дії. Найбільш прийнятною в практиці фізичного виховання студентів рекомендована така схема групування ігрових засобів та методів. (За В. М. Корягіним, А. М. Заверікіним, М. М. Мироновим. 2009 р.) [2, с. 27]. Підбір рухливих ігор

залежить від тих педагогічних завдань, які поставлені перед уроком. Це положення – основне, воно домінує над всіма іншими. Зрозуміло, що ці завдання у свою чергу визначаються напрямком і місцем заняття в системі навчального або тренувального процесу. Тривалість окремих ігрових вправ, естафет (при повторенні декілька разів підряд – поточно) повинна бути в прямій залежності від фізичної підготовки гравців, які займаються [3, с. 18]. Чим слабша фізична підготовка в них, тим коротша повинна бути кожна гра. Але чим вища фізична підготовка учасників, тим менше ігор треба застосовувати в уроці і тим більше повинна бути тривалість кожної гри. Тривалість гри залежить також від кількості учасників. Чим їх менше, тим коротше гра. Крім того, тривалість гри залежить і від її ходу. Розрізняють розвиток гри, її кульмінацію і спад. Дуже важливо, використовувати фізіологічний закон переключення із одного виду рухів, на інший, підшукувати ігрові засоби, які б сприяли зняттю втоми.

Розглядаючи питання про тривалість гри на занятті зі студентами, необхідно зупинитись на темпі гри. Під темпом гри, естафети, ігрової вправи слід розуміти інтенсивність і напруженість, з якими учасники проводять гру. Темп гри в цілому відрізняється від темпу уроку більшою інтенсивністю. Темп гри залежить скоріше всього від рівня фізичної підготовки студентів, чим вище темп, тим більше тренувальний ефект. Ось чому в міру освоєння учасниками змісту і техніки гри, викладач повинен підвищувати її темп. Ігри, які розвивають швидкість руху, проходять у більш високому темпі, ніж ігри, спрямовані на розвиток сили і силової витривалості. Для підсилення оздоровчого ефекту навчально-тренувального процесу, необхідно проводити заняття на свіжому повітрі. При проведенні ігор-естафет у деяких умовах, особливо зимою, необхідно, щоб число учасників у кожній команді не перебільшувало 6-8 чоловік, тобто краще організувати більшу кількість команд, які займаються, але з меншою кількістю гравців. Тоді учасникам прийдеться менше знаходитись в малорухливих положеннях, що виключить можливість переохолодження [4, с. 273].

Велике значення для успішного проведення рухливих ігор та естафет мають правила. У зв'язку з цим, особливу увагу слід приділяти суддівству ігор.

У процесі проведення різнопланових ігор, викладач повинен постійно вести педагогічний нагляд за поведінкою учасників, які займаються, уточнювати особливості їх характеру, темпераменту, фізичних можливостей. У ході гри викладач повинен слідкувати, як учасники гри проявляють ініціативу і наполегливість, дисциплінованість і вимогливість до себе, відношення їх до своїх помилок, партнерам по команді, суперникам. Ці спостереження можуть мати велике значення для наступної роботи зі студентами як в загальноосвітньому, так і в виховному плані.

Рухливі ігри та фізичні вправи не тільки покращують здоров'я та розвивають організм дитини, але також є засобом для виховання характеру, впливають на поведінку дітей. Під час гри дитина вчиться підкорювати свої інтереси інтересам колективу, спільними зусиллями отримувати поставлені цілі.

Варто зазначити, що в процесі гри розвиваються фізичні особливості дітей, а також інтелектуальний рівень.

Список використаних джерел:

1. Змагально-ігровий метод у системі фізичного виховання студентів: навч. посіб. / В. М. Войнов, Л. П. Ярославська, П. О. Кандиба, В. В. Щириця. – Черкаси: Черкас. держ. технол. ун-т, 2011. – 299 с.
2. Махов В. Я. Теорія і методика навчання рухливих і спортивних ігор / В. Я. Махов. – К.: ІЗМН, 1996. – 160 с.
3. Твердохліб Ж. О. Рухливі ігри для сучасної школи: метод. матер. / Ж. О. Твердохліб, Л. І. Погребенник. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. – 62 с.
4. Теорія і методика фізичного виховання. Загальні основи теорії і методики фізичного виховання: у 2 т. / [за ред. Т. Ю. Круцевич] – К.: Олімпійська література, 2008. – 758 с.
5. 1014 рухливих ігор та естафет у загальній системі фізичного виховання: навч. посіб. / В. М. Войнов, С. В. Войнов, П. О. Кандиба, С. О. Коваленко, В. В. Щириця; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ЧДТУ, 2014. – 420 с.

Лукачина А.В.

старший викладач,

Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

**НЕЛІНІЙНА ПЕДАГОГІКА У ВИКЛАДАННІ ТЕНІСУ
ЯК ДИСЦИПЛІНИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
У ВНЗ НЕСПОРТИВНОГО ПРОФІЛЮ**

Викладання тенісу в рамках курсу фізичного виховання у ВНЗ неспортивного профілю має особливості, які обумовлені, у першу чергу, метою курсу – набуття навичок здорового способу життя та підтримання рухової активності на належному рівні, а також логістичними обмеженнями – великою кількістю студентів у групах та обмеженою кількістю кортів. Ці особливості ставлять перед викладачем завдання постійної оптимізації навчального процесу, у тому числі й з використанням новітніх методик, які постійно з'являються у цій сфері.

Нелінійна педагогіка являє собою новий напрямок у підходах до організації навчального процесу, який дає можливість урізноманітнювати заняття з фізвиховання та надає можливість максимально враховувати індивідуальні особливості студента при навчанні його спортивним прийомам і навичкам, у даному випадку – навичкам гри в теніс.

Методи нелінійної педагогіки мало використовуються викладачами вітчизняних ВНЗ, а дослідження ефективності використання нелінійної педагогіки у викладанні фізичного виховання в Україні, практично, відсутні. Цю тему активно розробляють Чоу [1], Девід, Баттон, Шаттлуорт і ін. [2]. У 2014 році Міріам Чан Йі Лі і ін. [3] було опубліковано результати порівняльного дослідження, проведеного у групах дітей-тенісистів, яких навчали основному удару справа способами традиційної лінійної педагогіки (ЛП) і нелінійної педагогіки (НП). Висновки свідчать про те, що застосування НП має суттєві переваги, хоча автори і зазначають, що ця методика потребує подальшого вивчення з урахуванням реалій тренувань (великої наповненості